

OBSAH

Písma Evropy v historických souvislostech	11
Úvod	11
Vznik a vývoj písma	12
Písma vzniklá vývojem a písma uměle vytvořená	18
Uspořádání hesel	20
Agvanské (kavkazsko-albánské) písmo	21
Agvianie neboli Kavkazská Albánie	21
Zvláštnosti agvanštiny a jejího písma	23
Albánská písma	24
Neznámá země Balkánu a její jazyk	24
Písma v historii Albánie	24
Zvláštní albánské abecedy	26
Současná albánština	27
Arménské písmo	28
Arménie a Mesrop Maštoc	28
Podoby arménštiny a její psané formy	28
Asijská písma evropských jazyků	33
Evropské jazyky zapisované asijskými písmi	33
Ladino	33
Jidiš	35
Další evropské židovské jazyky	37
Jazyky zapisované arabským písmem	37
Kalmycké písmo	38
Cyrilice a azbuka	40
Původ písmen cyrilice	40
Cyrilice jako abeceda pravoslaví	43
Reformy cyrilice-azbuky v Rusku	44
Cyrilice v Rumunsku a Moldávii	44
Cyrilice a azbuka Ukrajiny, Běloruska, Bulharska, Srbska a Makedonie	45
Azbuka Mongolů a neslovanských národů bývalého Sovětského svazu	47
Etruské, raetské a lepontské písmo	51
Původ a jazyk Etrusků	51
Etruské nápisy a písmo	51
Alpská písma	53

Evropské artefakty	55
Neznámá písma a předpísemné projevy	55
Symboly z Vinči a jihovýchodní Evropy	56
Nálezy v Glozelu a Mas d'Azil	57
Záhadné slovenské nápisy	59
Nápisy z Ruska, Běloruska a Ukrajiny	60
Germánská runová písma	62
Starší futhark	62
Nejstarší germánský nápis?	65
Gótské runy	66
Anglosaský futhork (futhorc)	67
Mladší (skandinávský) futhark	67
Středověký (latinizovaný) futhark	68
Jiné formy runového písma	68
Gótské písmo	70
Wulfila a vznik gótské abecedy	70
Gótské písemnosti	71
Gruzínské písmo	72
Gruzie a její jazyk	72
Gruzínské písmo a jeho různé podoby	72
Helénská oblast – písemné systémy na základě řeckého písma	75
Oblasti helénské kultury	75
Maloasijská (anatolská) písma	75
Fryžské písmo	75
Lýdské písmo	76
Lýkijské písmo	76
Kárské písmo	76
Sidetské písmo	78
Písma severoafrická – koptské a núbijské	80
Iberská písma	82
Ibérie jako kulturní oblast	82
Původ iberských písem	84
Písmo severoiberské a keltiberské	84
Jihoiberská písma	84
Iberské otazníky	86
Itálie – starověká písma	87
Základní přehled písemných systémů	87
Faliské písmo	88
Mesapské písmo	88
Jihopicenské písmo	88
Severopicenské písmo	90
Oskické písmo a nápisy dalších samnitských kmenů	90
Umbrijské písmo	91
Písma Sicílie	91
Keltská písma a ogham	92

Ogham a jeho původ	92
Irské písmo na bázi latinky	93
Zvláštnosti irštiny a jejího pravopisu	94
Další keltské jazyky	95
Údajné nálezy oghamu v Americe	96
Nápisy v oghamu na britských ostrovech	97
Piktské nápisy	97
Poznámka – ogham v Německu?	98
Krétská a kyperská písma	99
Krétsko-kyperská kulturní oblast	99
Tři druhy krétského písma	99
Lineární písmo B	101
Lineární písmo A a krétské hieroglyfy	102
Disk z Faistu	103
Kyperská písma	107
Latinské písmo (I.)	109
Latinské písmo a jeho vznik	109
Cesty převzetí a úprav řeckých písmen	109
Vývoj latinky ve starém Římě	115
Vývoj latinky ve středověku	115
Latinské písmo (II.) – písemné soustavy na základě latinky	118
Latinka jako základ novodobých písemných systémů	118
Samohlásky v evropských jazycích	119
Délka samohlásek a přízvuk	120
Nosové samohlásky	121
Grafické symboly a jejich použití (u samohlásek)	121
Zvláštní podoby písmen pro samohlásky	122
Souhlásky v evropských jazycích	122
Odlišné grafémy a diakritická znaménka (u souhlásek)	126
Souhláskové spřežky	128
Maďarské (runové) písmo	134
Původ staromaďarského písma	134
Dochované runové nápisy	134
Sikulsko-maďarské písmo	136
Moderní maďarská latinka	136
Pochybné hypotézy	137
Permské písmo – abur	138
Národ Komí a jeho písemnosti	138
Azbuka i latinka v moderní komijštině	138
Řecké písmo	140
Původ plně hláskového písma	140
Vznik písmen pro samohlásky	142
Dodatečně vytvořená písmena	145
Výslovnost a vývoj alfabety	145
Typy písma – kapitální, uncíální, kurzivní a minuskula	148

Slovanská písma	149
Dvě písma pro jediný jazyk	149
Názory na původ hlaholice	151
Šíření hlaholice	154
Otázka priority slovanských písem	154
Předcyrilské písemné památky – možné zdroje pro vznik cyrilice	156
Venetské písmo	160
Veneti mezi národy starověké Itálie	160
Venetské písmo, jeho původ a osud	160
Veneti po přelomu letopočtu a otázka jejich etnické příslušnosti	163
Terminologický slovníček	165
Použitá a doporučená literatura	175
Rejstřík jazyků a písem	178